

Karel Hašpl:

VÍCE DOBRÉ VŮLE.

Nad celým světem visí černé mraky, nabitě negací. Každou chvíli se zdá, že zašlehnou blesky a rozzuří se bouře.

Tajné zbrojení, kde se neuvažuje jen o organisaci armády, výrobě munice, děl a otravných plynů, ale kde nejlepší chemikové plánují tovární výrobu bacilů moru, tyfu, malomocenství, vztekliny a dokazují jak snadným způsobem bude možno učiniti neškodnými celé národy — znemožňuje práci pro mír.

Zisk stal se cílem lidské činnosti a jemu musí se obětovati vše. Lidský život a lidská duše stala se nejlacinějším artiklem, nikdo o ně nestojí. Nejlepší naděje světa, mladistvý život uhasíná ve vichřici a chaotičnosti našeho systému. Svět se kamsi řítí, nikdo se neopovazuje říci kam a strhuje s sebou vše, co po staletí se budovalo.

Z lidské činnosti byla odstraněna ta nejdůležitější složka — duchovní podklad. V dnešní situaci vidíme zřejmě, kam to dospívá, když materialism, který je bezohledný, určuje směr činnosti. Ale jaké to hrozné vysvědčení církví, které si osobovaly duchovní vedení. Zklamaly nyní, jako v každé jiné těžké situaci. Viděli jsme jejich nemožnost ve válce a vidíme ji i nyní. Ač ony měly býti ukazovateli, kudy se má lidská činnost nésti a určovati jaký by měl každý krok lidský být, obrátily se od člověka na pole theologického hádání. Tím ustrnuly a zapomněly na smysl své existence a upustily od náboženství, které měly přinášet. Práce lidská bez náboženství vede k sobeckému ukrutnictví. A taková práce dnes vládne světem. Technickým zdokonalením, výkvětem vědy neobohatil se lidský život, jak by byl mohl, ale vytvořila se tu síla, která se jeví velmi nebezpečnou, neboť nemá ducha.

Otázkou nyní je, co dělat. Je-li vůbec možno co podnikat. Jisté je, že stávající systém se udržeti dlouho nedá. Jaký systém přijde, nikdo dnes nedovede říci. Ale ať přijde jakýkoliv systém, bude vždy

takový, jací lidé jej budou provádět a jakých principů budou používat. Tři důležité principy bude nutno si uvědomiti. Jasný proplánovaný cíl, dobrou vůli a náboženskou podstatu činnosti. Na těchto pilířích musí stát každá lidská snaha. Ostatně již dnes vidíme ojedinělé experimenty, kde se práci dává náboženský podklad. Snad pomalu, ale jistě počítá se s člověkem a jeho duchovními potřebami a idea, že by člověk byl jen číslem, spojkou udržující chod stroje, mizí. Ovšem dařilo by se takové práci lépe, kdyby bylo na světě více dobré vůle, jednotných plánů a kdybychom všichni měli více odvahy vyprostiti se z úzkoprstosti. Dosud je ve světě příliš mnoho nezdravého šovinismu, který přerůstá všechny snahy po světovosti. Vlastní prospěch mluví místo milujících srdcí. Stavíme kolem sebe čínské zdi, za nimiž se kuje nenávisť.

Je proto položena veliká zodpovědnost na těch náboženských skupinách, které se dovedly pozvednouti nad theologisování, ale důsledně budují to, co orthodoxní církve dodnes přezíraly. Kéž jejich vedení je cílevědomé, ukazující, že přes všechny rozdíly isme tu na světě lidé, kteří si musíme umět nejen říci — bratře, sestro, ale že dovedeme míti v první řadě dobrou vůli bratrství důsledně provádět.

Ing. Dr. techn. J. Hyáns:

STAVBA DOMU S. B.

Při projektování domu S. B. bylo již ze začátku patrné, že nebude možno zachovati ani průčelní zeď starého domu č. 186 v ulici Anenské, jak bylo požadováno při povolovacím řízení památkovým úřadem. Dům čp. 186 měl svou staletou historii, stejně jako jeho přední část č. 8 v ulici Karlově a budtež uvedeny stručně některé zajímavé detaily, jak se podařilo je zjistiti.

Dům č. 8 v ulici Karlově tak zvaný „žlutý dům“ býval průchodní a byl ozdoben hvězdou, skulpturami a erby pod korunou. V nejstarší době byl spojen s následujícím a v roce 1404 bydlily tu bekyně t. zv. zbraslavské. Ve 12. století založil totiž kněz Lambert le Begue v Lutychu náboženské spolky, které byly stíhány církví, scházely se v úkrytech a byly nazývány jamníky (od slova jáma). Naše pozdější bekyně byly ženy nábožné, odívaly se prostým šedým rouchem a konaly dobré skutky, ošetřovaly nemocné, sbíraly pohozené děti a vyučovaly dívky; nebyly však ve svazu řádovém. (Jsou také uváděny ve spojení s hnutím „bratří a sester svobodného ducha“ a jako předchůdci dnešního unitářství).

V době, kdy obývaly dům bekyně, patřil zemanu Bohuslavu Žáčkovi z Nechvalic v okrese Sedlčanském, pak Humprechtu z Tasnovic na Zvoleňovsku, roku 1308 byl Zdenka Medka z Walděka a byl pak spojen s číslem 187, jenž byl před ním proti kostelu sv. Klimenta.

Zadní část domu v ulici Anenské s dvěma nevládnými úzkými dvorky a dvorními křídly, přiléhajícími k domu č. 8 a tvořícími osmiúhelníkové hlavní nádvoří, patřila ve 14. století Velflovi Kamaréři z bohatého rodu Velflovičův. V roce 1622 byl zabaven Erasmu st. Štampachu ze Štampachů, roku 1625 bydlily v něm Klárisky po návratu do Prahy z Panenského Týnce, než jim byl upraven klášter u sv. Anežky. Dům koupil pak staroměstský primátor František Cortesi de Peregrini a říkalo se pak dlouho dům korteský. Manželka primátorova Voršila byla rodem Krocínová z Drahobejle. V postranním dvoře byla pěkná pískovcová kašna z jednoho kusu pískovce, v pozdější době několikrát značně poškozená a opravovaná; voda vytékala z prapodivně rozšklebené hlavy fauna, která se zachovala v dobrém stavu a bude umístěna na vhodném místě v novém domě.

Příznivé zimní počasí umožňuje nám pracovati s neztenčenou intenzitou také na druhé stavební etapě domu S. B. Po úplném dokončení železobetonové kostry budovy počátkem prosince minulého roku začalo se s postupným odbedňováním rámové konstrukce jednotlivých etáží; začátkem ledna uvolněna nosná konstrukce velkého přízemního sálu: kasetový strop, nesoucí horní tři patra a konsolová konstrukce rozsáhlé galerie; současně vyzdívány cihelné výplně mezi železobetonovými pilíři a vnitřní dělicí příčky, pracováno v souterrainu na kanálech pro uložení rour vodů ústředního topení, na úpravě a izolaci kotelny, osazovány žulové schody; osazena vazba krovu a položena provisorní krytina: dokončením této práce a provedením vodotěsné izolace na velké terase nad přední částí přízemního sálu jest stavba dostatečně chráněna před nepříznivým deštivým počasím.

Podle výsledku užších nabídkových řízení rozhodnuta zadání zařízení ústředního topení a větrání, kanalisace, vodovodu, plynovodu, rozvodu teplé vody, elektrického osvětlení a výtahu; na montážích se již pilně pracuje a podle stavebního programu budou dokončeny nejpozději do konce února, aby pak v poslední etapě byly provedeny omítky a vnitřní práce řemeslné.

POHLED NA KROV.

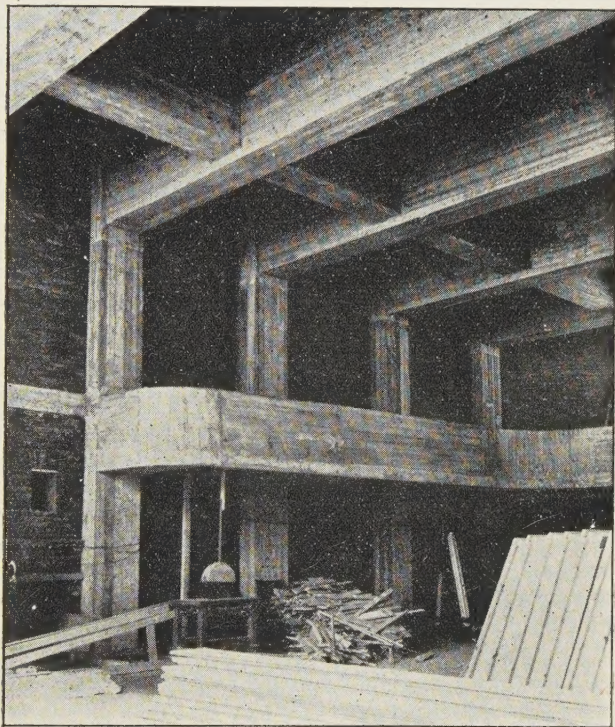
Zmínil jsem se již dříve, že dispoziční řešení domu S. B. bylo podmíněno požadovaným nejvhodnějším připojením nové budovy k starému domu v rušnější a důležitější ulici Karlově, odkud bylo nutno projektovati také hlavní

vstup k velkému přednáškovému sálu v přízemí; dům č. 8 byl v r. 1929 rekonstruován přestavbou III. patra a úpravou souterrainu, 1930 bylo upraveno II. patro a zřízeny nynější kanceláře S. B. v I. patře. Po dokončení nynější stavby bude v přízemí upraven vstup k sálu a esteticky vyřešeno účelné připojení k novému domu. Příští provoz vyžadoval vyřešení několika organických celků: velkého a malého sálu, jídelny, kanceláří, svobodárny a bytů, logicky uspořádaných tak, aby podle potřeby bylo možno je snadno spojovati a zajistiti tak nejvýhodnější používání. Největší zájem byl ovšem věnován oběma sálům; porovnáme-li řešení souterrainu a přízemí, zejména základní myšlenku: vhodnou a účelnou konstrukci, vynecháním původně projektovaných železobetonových pilířů, zmenšením rozměrů hlavních nosných pilířů rámové konstrukce a tím uvolnění, užitkové šířky, docíleny nerušené průhledy v obou podlažích. Oba sály možno prodloužiti: v souterrainu prostorem jídelny, v přízemí prostorem vstupní přímo osvětlené a větrané hally a v úrovni galerie konsolově vyřešeným ochozem v prostoru hally.

Malý souterrainní sál o světlé výšce 4.75 m jest určen pro tělocvik, rytmiku, loutkové divadlo a menší slavnosti; vykazuje 195 m² užitkové plochy a bude možno spojití jej širokým otvorem s jídelnou o 100 m² plochy, od níž bude oddělován dubovou skládací stěnou. Jeviště o 48 m² plochy bude přímo spojeno se šatnami

účinkujících. Hlavní vstup do sálu bude z ulice Anenské po jedno-ramenném širokém schodišti, přímo k šatnám a vstupům do sálu, s možností nouzové komunikace do ulice Karlovy. K malému sálu přiléhající jídelna, spojená po dokončení stavby s místnostmi v domě č. 8 bude při normálním provozu samostatným celkem s moderně vybavenou kuchyní, chladírnou, zásobami, umývárnou a přípravnou.

Velký sál přednáškový v přízemí o světlé výšce 8.10 m a půdorysné ploše 260 m² (sál Burianova divadla má 295 m² půdorysné plochy), bude přímo osvětlen a větrán a možno jej obdobně zvětšiti o dalších 100 m² plochy hally, od níž je oddělen dubovou skládací stěnou. Umělé osvětlení sálu bude řešeno zasklenými plochami ve spodní rovině kasetového stropu. Hlavní vstup je z ulice Karlovy přízemím domu č. 8. Ve výši I. patra jest rozsáhlá galerie o 120 m² půdorysné plochy; v obou podlažích jest na pravé straně široký ochoz s nouzovými vý- chody od hlavního schodiště a do ulice Anenské. Provoz obou sálů děje se tudíž protisměrně, tedy s hlediska bezpečnosti, rychlého vyprázdnění sálů a též kontroly velmi výhodné. Uzávěřeným celkem bude také svobodárna ve II. a III. patře, přístupná z Anenské ul. po hlavním schodišti; obsáhne celkem

POHLED DO VELKÉHO SÁLU.

28 pokojů moderně vypravených a zvukově izolovaných, vybavených teplou a studenou vodou. V podkroví bude byt ve hlavním traktu a vodoléčba ve dvorním traktu, s terasami po celém obvodu tohoto podlaží.

Architektonické řešení domu S. B. jest založeno na konstrukci, již sleduje a zdůrazňuje účelným rozdělením hmot dvoupatrového traktu v ulici Anenské, s ustupujícími dvěma patry nad velkou terasou v úrovni I. patra a terasově oboustranně ustoupeným podkrovím s valbovou střechou a taškovou krytinou; klidné průčelí, s převažujícím velkým oknem přízemního sálu vynikne hladkými plochami, s mírně předloženými podokenními římsami; fasáda bude provedena v břízolitové omítce, se soklem z umělého kamene. Obdobnou ideu, účelnost vyjádřenou použitím hodnotných materiálů v bezvadném provedení, sleduje i vnitřní výprava budovy: žulová schodiště, hladká dveřní křídla, okna a dveře s kováním z lesklé bílé bronzi, šamotové dlažby ve vstupní halle, na terasách, chodbách, kuchyních a lázních, šamotové obklady v lázních, klosetech, u umývadel, vlýskové dubové podlahy v sálech, v pokojích svobodárny a bytech, hodnotná hygienická zdravotní zařízení, příjemné osvětlení, topení a větrání.

Hlavní snaha: dodržeti hygienu a ekonomii příštího provozu v novém domě podle dnešních moderních zásad, jest sledována při všech pracích a při svědomitosti provádějících firem lze očekávati uspokojivý výsledek také při poslední, dokončující etapě velkoryse řešeného díla.

DĚTSKÉ NÁPADY.

V jedné předměstské moderní školce, kam chodí také Luboš V. z naší Nedělní školy vyprávěla pí učitelka dětem o Vánocích a o dárcích, které Ježíšek hodným dětem přináší. To se však neshodovalo s rozumem Luboškovým — neboť rodiče snaží se jej vychováti v pravdě jak ji samy věří, — a tak přede všemi odvázně prohlásil: »Dárčky k vánocům jsou od tatínka a maminky a ne od Ježíška.«

Toto vyvolalo pravděpodobně vzbouření — jak u učitelky, tak i u ostatních — a Luboš citě, že v takovém okolí těžko svoje mínění a pravdu uhájí, přisvědčil jim. »Tak tedy nosí Ježíšek dárky, když myslíte.« Domů pak přiběhl skoro rozhořčen a jeho první otázka byla: »Mami, lžeš ty, nebo paní učitelka?« Matka udivena ptá se, co se přihodilo a Luboš k celé události při vykládání dodal: »Když všichni pořád a pořád mi říkali, že dárky nosí Ježíšek — tak jsem je při tom nechal — protože by mě byli uštípali.«

Nyní bylo matce jasno, oč běží, Luboškovi vysvětlila, že kdyby i ještě dnes Ježíš žil mezi námi, nemohl by všem dětem co jich je rozdávat dárky, a tak si důvěry Luboškovy opět získala.

Tak mnohé případy dokazují nám, že co bylo dobré pro dítě dřívější doby, dnešním dětem již nestačí — a bude naopak jen prospěšno, když samo pak dojde k přesvědčení, že jsme je úmyslně neklamali.

Díková.

PROBLÉMY PSYCHICKÉ

(Vědecký okultism, parapsychologie a pod.) Řídí Kirana.

INDICKÁ YOGA.

Nejde o nějakou agitaci pro Yogu, jen informaci chceme o něčem, co je jádrem myšlení a konání nejvyspělejších Indů a čím se liší od našeho západnického smýšlení. Slovo *Yoga* je tak mnohoznačné, že můžeme najít celou řadu evropských vykladačů Yogy a každý z nich nám poví něco jiného. Yoga obsahuje nejkrásnější květy indické zbožnosti, ale také naši tělesnou kulturu, náš mysticismus, částečně i magii a okultismus, a nevím co ještě. Osoby, které v západním světě a v Americe vystupují pod jménem YOGINŮ, bývají často jen podvodníci a klamou pověřivé lidi. Chceme zde pojednat o věci se stanoviska praktického a nečiníme si nároku, že bychom tím obsáhli celou oblast Yogy.

Yogická cesta k zdraví a kráse je aktivita, činnost. Aktivita mozku, střev, kůže. Jen činností můžeme dospět k zvýšenému vědomí, jež je znakem osobnosti, která je v souladu se sebou. To je yogický názor. Západ hledí ze sebe, východ do sebe. My chceme rychlý výsledek a někdy saháme po stínu místo k podstatě. Východ umí čekat a někdy čeká tak dlouho, až něco zamešká. Jistá balance mezi metodami východu a' západu byla by na prospěch lidské civilizaci.

Indický gurů (učitel) je metodičtější a systematičtější nežli západní cvičitel tělesné kultury. Gurů na příklad spojuje úkol kněze a léčitele. Také podrobuje svého žáka duševním a tělesným testům, o jakých se nám na západě ani nezdá a které trvají třeba několik let.

Velmi málo jest známo o těchto testech. Tak mezi jiným obsahují i ohled na výměšky, na výši hlasu, na nervové reflexe a oběh krve. Gurů také hledí k jistým znakům schopnosti pro yogu, jako barvu horní části prsou, útvar hlavy a stavbu těla vůbec. Jenom když je v každém ohledu uspokojen o povaze a schopnostech nadějného žáka, započne s jeho vlastním školením.

Prvá lekce netýká se zpravidla fyzické stránky, nýbrž vyzkoušení povahy. Třeba pošle žáka na nějaký čas na cesty nebo do lesů, aby si určitým způsobem sám nacházel živobytí.

(Pokračování).

Norbert F. Čapek:

TYPY INTELIGENTŮ PO STRÁNCE NÁBOŽENSKÉ.

Někteří antropologové rozlišují evropské typy lidí na severské, jižní a nížinné. Je to zajímavé rozdělení a mohli bychom podle něho rozlišiti inteligenty po stránce náboženské.

Mezi jižními typy najdeme mnoho estétů, milovníků krásy, kteří se opájí leskem a barvami, a největší zálibu mají v kultu, který je jim krásným divadlem. Jako nižší člověk zajde si do kořalny, jiný do klubu, jiný jde lovit ryby neb si vykouří dýmku, tak oni se rádi pokochají na podívané v kostele.

Nepravím, že se tomuto požitku oddávají povrchně, naopak oni jej prožívají celou bytostí, avšak zůstávají při tom jen pasivními diváky, pro nikoho prstem nehnou a nad lidmi méně esteticky a kulticky založenými cítí se povýšenými.

Protože každý člověk cítí potřebu hledati protiklad toho, co se mu přejídá, můžeme i u méně inteligentních dle tohoto principu najíti zálibu v krásné podívané. Jestli někdo žije všední život jednotvárně a chudě, nachází osvěžení v oslňující nádheře náboženského obřadu, a jestli bývá obklopen špínou a křikem, rád si posedí v čistém a tichém okolí oltářů. Odtud zbožnost Italů a Španělů.

Jiného druhu je typ nížinný, jaký se vyzdvihuje nejčastěji v Starém zákoně a jest vyjádřen heslem: „Aby tobě dobře bylo na zemi!“ Má obchodní příděch. Je jakýmsi pojistným ventilem. „Kdyby to přece něco pomohlo“. Bůh také jako by smýšlel více obchodně a žádal „něco za něco“. „Vy mně budete sloužiti a já vám dám tohle a ono.“ Tedy sloužiti Bohu a dostati výslužné.

Tak povstala řada složitých náboženských systémů, které jen inteligenti mohli vymysleti, a kterým také na konec sami uvěřili. Potkáváme se s tímto typem ve všech náboženských soustavách, někde zjevně, jinde zastřeně. Zastřený je na příklad tento typ v známé nauce, že Bůh dává vše zdarma a z milosti, avšak žádá to a ono jako projev vděčnosti za to, že něco zadarmo dal.

Přes to nížinný typ v některém ohledu jeví krásnější vlastnosti než typ jižní. On je ochoten dát něco za něco, kdežto typ jižní

nejraději by chtěl něco za nic a když už obětuje, aby při tom byl pořádný bengál.

Podle přísloví „Náboženství, které nic nestojí, také za nic nestojí“, možno také posouditi náboženskou úroveň. Jižní typ chce vše zadarmo, a má-li něco dát, dává to oklikou. U Italů na příklad, není zvykem, aby své duchovní platili z *pravidelných* příspěvků. Oni spíše něco dají, aby bylo více pompy, nádhery, slávy, a zvláště ve vztahu k jejich jménu. Proto od nich vychází všechen oslňující náboženský kult. Rádi dají třeba velký obnos na pohřeb, aby měli hodně kněží s nádhernými rouchy, hodně věnců, hodně koní a kočárů, hodně uniformovaných sluhů, všeho hodně. Jejich dřívější vládcové starali se o pobavení lidu: byly býčí zápasy, cirkusy a náboženské parády. Lid se bavil, nejraději zadarmo, a když za peníze, musel míti více pompy a více kadidla.

Jinak u typu nížinného. Dával kdys pravidelně desátky z úrody, saláry, nebo také kus půdy. Židé přiváděli voly, ovce, holubice — a za prvorozeného syna obětovali peníze.

Mohli bychom říci, že jižní typ hledí na božstvo více jako na modlu nebo mocného potentáta, který si libuje v lesku, titulech a správných pojmenováních, a pobožnost, to je vlastně diváctví a účast na té nádhře.

Naproti tomu nížinný typ hledí na Boha více jako na boháče, velkokapitalistu, u kterého jest možno, tak řečeno, vydělati nebo aspoň získati mnohé výhody, které sahají až za hrob. Nížinný člověk nechce šiditi ani žebrati, ale rád dá, co jest nezbytně nutné, aby za to co nejvíce vyzískal.

Od obou odlišný je náboženský typ severského člověka. Je více než ostatní nakloněn viděti v nejvyšší bytosti pracovníka, stavitele vesmíru, inženýra, který má k dispozici sílu a hmotu všehomíra a není obmezen časem. Z tohoto typu vzešlo přesvědčení, že člověk má býti spoludělníkem Božím.

Kdežto *jižní* typ prožívá svá náboženství nejvíce zevně, počítá typ *nížinný* nejraději s něčím pevným, ustáleným, hotovým, tak řečeno „se zbožím na skladě“; severský typ liší se od obou tím, že rád objevuje, tvoří nové, nedává se spoutati tradicí, má mysl obrácenu na věci praktické, zkoumatelné. Má větší zájem o to, co může dobýti, vyzkoušeti, a při tom uplatniti své síly, schopnosti, než o to, co mu jen tak padne hotové do klína.

Mezi tím, co jižní inteligent bude se opájeti nějakým tajem-

stvím a záhadným zjevem, mezi tím co nížinný inteligent bude přemýšlet o božích zaslíbeních nových darů — severský inteligent bude mít největší požitek v tom, že mu rostou svaly, tělesné i duševní, že se mu otvírají nové příležitosti, že jsou nové světy k objevení, a větší námahou a lepší organisací, že dosáhne dalších úspěchů.

Na jihu se vyskytuje nejvíce kostelů, kněží a největší nádhera v bohoslužbách, avšak nehledě k velkým boháčům jest tam nejbídnější bydlení, nejchudší rodinný život, nejmenší péče o čistotu. Vše se tam více děje davově, a silný jedinec jest buď diktátorem, papežem nebo mučedníkem; dav jiného dlouho nestrpí. Na severu jest pravý opak. Napřed se staví domovy, školy, podniky, a potom katedrály. Nejlepší představitelé severského typu vždy znovu budou vytýkati nedostatek činů a málokdy nedostatek okázalosti. Není jistě nahodilé, že tak zvané bohémství má u nás celkem dobrý zvuk a čím dále na sever je více v pohrdání. V každém ohledu a ve všech směrech vidíme rozdíly mezi jižním smýšlením a severským. Jižní inteligent má největší sklon k umění, filosofii, mystice, zkrátka ke všemu, co jest založeno na citu a rozumu, ovšem rozumu hlavně teoretickém. Severský inteligent je naopak převahou exekutivní. U něho má prvé místo výkonnost, a jeho zrak je spíše obrácen k zítřku, co podniknouti, než k tomu, co jiní kdysi dělali — za to nížinný typ bude nejráději si libovati, jak jest něco staré, jak je to historické, jací slavní předkové podobně jako on smýšleli.

Nám se smějí, že kamkoli přijde Čech, je-li katolík, začne s Cyrilem a Metodějem nebo sv. Václavem, a je-li evangelík, jeho prvé otevření úst jsou Čeští bratři. Dobře jeden kritik řekl: „Nechlubte se stále, čím byli Čeští bratři, před 400 léty, ukažte napřed, co jste vy, a co jste vy dosud vykonali dobrého.“

My jsme národ rasově smíšený, máme málo typů nesmíšených. Nám nejlépe by svědčil typ, který by všechny dobré vlastnosti těch ostatních spojoval s vyloučením vlastností nežádoucích. Ale nemohu si zapříti, abych nezdůraznil, že bych větší dávku severského ducha uznával za velmi žádoucí. Naše školství, veřejná správa, a mnohé jiné podniky mají ráz příliš nížinný, nepodnikavý, konservativní, byrokratický.

Cetl jsem v časopise českého důstojnictva zajímavou anekdotu, která velmi výstižně charakterisuje tohoto ducha:

Podplukovník X., rozhodčí pro přezvědné skupiny, stojí už hodnou chvíli a dívá se s koně na podivný zjev.

„Co tu děláte, četaři,“ křičí náš podplukovník.

„Pane podplukovníku, hlásím se jako velitel průzkumné hlídky. Právě procházíme lesem,“ zní odpověď.

„Co!!? Jakým lesem? Tady přece není žádný les!?“ chytá se za hlavu podplukovník.

„*Ale na speciálce je, prosím, zakreslen*“! triumfuje aspirant. A vskutku byl tam, ale ve skutečnosti je již dvacet let vykácen.

Ať už podle litery bible nebo nařízení ze starého Rakouska, koná se často něco proti zdravému rozumu, ale, jak mi jeden pán kdysi řekl: „já se nemohu řídit podle rozumu, tady platí předpis.“

Rozluka státu a církve, tak všeobecně za nutnou uznávaná, se nemůže provádět, protože po lidech severských, kteří samostatnost vybojovali, dostali rozhodující slovo lidé typu nížinného a jižního. Z toho samého důvodu je větší horlivost v obnovování starých památek, soch, křížů, kostelů, hradů, a v podnikání reprezentačních věcí, aniž by se současně radikálně řešila otázka bytová, školská atd.

Jaký by byl pro nás nejlepší typ? I když budou vždy rozdíly a jeden bude více se klonit tam a jiný jinam přece nejlépe budou na tom ti, kteří vezmou svůj osud vědomě do svých rukou a budou tvořit podle plánu ten typ, který by byl nejžádoucnější. Nic není horšího než tak velikou věc ponechávat náhodě.

Američtí unitáři představují nejdokonalejší typ amerického inteligenta proč bychom my neměli pěstit ideál českého inteligenta po všech stránkách a zvláště po stránce náboženské?

O jižní typ není u nás nouze. Je dostatečně zastoupen vlivy staleté katolické výchovy, takže naše formy shromažďovací nám mohou zatím postačit a nemusíme v ničem nápodobit katolické mše a jiné kultické formy. Také nížinný typ je u nás nábožensky zastoupen českými protestanty, kteří mají své nejvlastnější kořeny v tom lidu, který dlouho vzdělával půdu a zůstal konservativní. Přijal od severského protestantismu jen jistou vytrvalost, příslost, jednoduchost, ale nevyvinul jeho pohyblivost, tvořivost a životnost.

Majíce odpor ke kultické okázalosti katolíků, nemusíme proto ani z daleka zanedbat uměleckou a citovou stránku náboženského

života. A rovněž nezanedbáme onu vytrvalost a ukázněnost nejlepších typů evangelických. Na prvé místo však — protože toho je českému člověku nejvíce zapotřebí — postavíme duchovní průbojnost, iniciativu, tvořivost, práci, pokrok — jako dělníci boží a spolutvůrci nových řádů na cestě k všelidskému bratrství.

NOVÁ ŠKOLA A VÝCHOVA

Dr. A. Stovančíč:

Co je smyslem školy? Ptali jsme se tu a tam a dostali jsme zajímavé odpovědi, i když jsme s nimi nemohli vždy plně souhlasit. Tak někdo řekne: škola je moderní vymoženost, všichni kulturní národové mají své školství, je to otázka prestiže, atd. Jiný poví: škola je úřad. Máme vojenské úřady, policejní úřady a jiné úřady a nebylo by to úplně, kdybychom neměli také školské úřady. Zase jiný občan to chápe více historicky a řekne: dříve nižší škola vychovávala obyčejné církevníky, a vyšší škola kněze a šlechtice; dnes má vychovávat rozumné a obrany schopné občany. Někteří myslí, že škola má býti průpravou k demokracii, a jiní až tak daleko jdou, že by chtěli, aby škola vychovávala pro dnešní, přítomný život, se zřetelem na všechny živé jeho vztahy, s nimiž obyčejný smrtelník zápasí.

Smysl školy mohli bychom také stopovati podle toho, jaká důležitost se různým složkám školství prakticky přikládá a jak se kdo a co hodnotí. Na spodním stupínku byl by žák, nad ním školník, pak učitel, dále ředitel, pak inspektor, konečně ostatní nižší a vyšší a nejvyšší školské úřady. Někde by bylo nutno vsunout učební osnovu.

Ovšem, podle toho, o který druh školství běží, bylo by třeba to či ono přesunout. Na vysokých školách prý je nutno posadit školníka hodně vysoko, bez ohledu, běží-li při tom o nějaké odměny.

Tu a tam se vyskytne kacír, který by chtěl tvrdit, že smyslem školy je žák. Pro něho že školy se staví, osnovy tvoří, profesori ustanovují, atd.

Kdyby smyslem školy byl žák, pak by se vše muselo přizpůsobit žákovi. Ne snad jeho nápadům a libůstkám, ale jeho povaze, nadání a vůbec celé jeho individualitě. Potom by ovšem učebné

osnovy nebylo možno vytvářet podle nějaké úřední šablony. Vše, co jen se školou souvisí, bylo by založeno na znalosti žáka, a to co možná nejdůkladnější.

A protože žáci jsou odlišní v povahách, v nadání, v způsobu, jak na vnější svět reagují, a také budou mít odlišné poslání a povolání, je nutno k těmto různostem obrátit zřetel, pokud jen to je možné. Pravý opak se děje. Má-li jedna třída více odboček, odpočítají se žáci podle abecedy a nahodilost začátečních písmen v jejich jméně rozhoduje, kam budou zařazeni. Jako když pekař odpočítává housky z nůše do ošatky. Houska jako houska.

Uvnitř jedné třídy pak rovněž nerozhoduje rozpoznávání složitě povahy žákovy. Rozhodují jednostranně jen určité schopnosti, hlavně pamět. Proto je každodenním zjevem, že někdo byl ve škole špatným žákem a v životní praxi vyniká mezi tisíci. A naopak, jiný vyšel do světa se samými jedničkami a zůstává, nemá-li protekci, na holičkách. Neběře tedy škola zpravidla ohled na schopnosti, které v životním boji nejvíce vydají. Školský prospěch nebývá totožný, ba ani blízký životnímu úspěchu, běží-li totiž o povolání, kde na prvním místě rozhoduje schopnost. Jsou arciť ve všem a všade výjimky, avšak základní fakt sotva lze popřít.

Ideálem by bylo, aby třídy byly malé a učitel mohl se věnovat každému žáku individuálně. A dokud toho nebude, je nutné roztrždit žactvo podle příbuznosti nadání a životních zájmů.

V naznačeném ohledu byly učiněny velmi zajímavé pokusy a jest si přát, aby snaživým reformátorům našeho školství byla přinášena všechna sympatie a podpora, jíž si v plné míře zasluhují.

Také v poměru učitele k žákovi nastává ozdravění. Odměřený úřední neb docela kaprálský system nahoře i dole je odsouzen k zániku a připravuje se poměr lidštější, důstojnější a nové době přiměřenější. Velmi k tomu napomáhá žákovská samospráva, o které pojednáme někdy jindy.

*

*Je pěkné lidské lásky ještě dosti
pod zradou, klamem, ziskem, ctižádostí,
jen třeba zvedat srdce ze závějí
a křísit je, by láskou zas se chvělo,
a v lidech aby lidství neumřelo!*

Marie Calma.

Různé armády světa mají snahu vybrati jen ty nejzpůsobilejší pro tvrdý vojenský život. Musí býti zdraví, dosti silní, mladí a schopni rozkazům porozuměti a je vykonati. Většinou se nachází tito mladí lidé v rozkvětu mládí a přec někteří z nich umírají i v době míru a jiní bývají propuštěni nemocni. Nemluvíme ani o četných sebevraždách, které rovněž jsou výsledkem nějaké duševní poruchy. Avšak i v životě nevojenském potkáváme se s mladým robustním mužem nebo ženou, kterým třeba několik lékařů vydalo nejlepší svědectví o dokonalém zdraví. A jednoho dne vidíme je zachváceny plicní chorobou nebo chřipkou neb nemocí srdce neb jiným neduhem, a jestli v krátkém čase neukončili svůj mladý život, snad se vlečou životem polo živí polo mrtví.

Když tak vidíme zdravého přítele pojednou onemocněti a z tohoto života odcházet, říkáme si, jak je ten život nejistý. A potom se ptáme sami sebe: „Jest vůbec nějaký test, nějaký způsob, ať už jakýkoli k skutečnému rozpoznání, co jest zdraví, a co nemoc? A je nějaká ochrana proti nenadálému útoku obávaného kostlivce?“ Na tuto závažnou otázku odpovídají dnes směrodatní odborníci, že je aspoň jistá cesta, jak se chrániti před nemocí a jak prodloužiti svůj život až do doby, kdy skutečné stáří postupně jej vyčerpá.

Jedna věc jest při tom jistá, že metody staré medicíny, jimiž se běžně posuzuje zdraví a nemoc jednotlivců, nemohou se pochlubit vysokým stupněm dokonalosti. Při tom nemusíme ani bráti v úvahu ony případy lékařů nemocenských pokladen, když řeknou nemocnému, že mu dohromady nic není a on za několik dní jest na márách. Něco jest nezdravého v těchto metodách, zjišťujících zdraví lidské.

A jest-li někdy lékařská diagnosa svojí správností nedosahuje ani onoho průměru, jaký bychom podle dnešní vyspělosti lékařské vědy měli právem očekávati, možno snad hledati příčiny v určitých jevech lékařské praxe. Tu jest pacient, jehož životní vitalita podobá se spíše nalomené třtině nežli mohutnému stromu s hlubokými kořeny. A hle, tento zlomek lidské bytosti vleče svojí bídnou existenci z roku na rok a přetrvá řadu jiných, na prvý pohled robustních a zdravých lidí, kteří hned při prvním úderu

nějakého zastonání klesnou na lůžko a za krátko shaslou pochodeň jejich života odnášejí z domu. Co případů se přihodí, že muž 50 až 60letý přestojí pneumonii neb záchvat jiné těžké nemoci a třeba v tentýž den vyskytá se v lékařské praxi muž 30letý anebo mladík 18letý, zachvácený podobnou nemocí a podobným způsobem a v dvou třech dnech umírá.

Takové zkušenosti přivádí někdy lékaře k fatalistickému názoru o celé situaci, že si pak řekne, není způsobu, kterým by člověk zvěděl, kdo bude živ a kdo nebude, kdo má dosti síly zdolání nemoci a kdo jí nemá.

Tomu však odporují na slovo vzatí znalci lidského organismu a života. Říkají, že je vždy možno povědět, kdo může zůstat zdravý, a jak mocně síla životní u jednotlivce vyzařuje a další život zaručuje. A dále, že tato síla životní může býti udržována a její plamen že může hořeti téměř v každém živém jednotlivci až dosáhne 70, 80, i 90, a třeba i více let. To prý jest nejen možné, ale vědomí o tom hraničí až k naprosté jistotě.

Máme-li se už dát na jednu stranu, tož se raději přidejme na stranu těch, kteří mají více optimismu a širší naději. Nic tím neztratíme. Jsou jisté zákony životní, které je nutno znáti, kterými je třeba se řídit. Lépe si tím posloužíme než kdybychom fňukali s těmi, kteří věří v náhodu a slepý osud. Věděti, jak jísti, pracovati, spáti, hráti si, milovati, zkrátka jak žíti a jak se vyhnouti předčasnému vyčerpání a zániku životních sil a šťav a předčasné smrti — to jest v tomto ohledu vážným úkolem životního umění.

Má se to jako s jměním vůbec. Někdo má značný kapitál, ale vyčerpá jej v krátké době a octne se na mizině. A jiný svůj malý kapitálek šetří a doplňuje a bezpečnou nohou blíží se k blahobytu místo k úpadku. Podobně bývá se zdravím. Někdo umí za jednu noc více životních sil promrhati než jest možno za celý život nahradit. A někdo jiný slabý plamének své životnosti udržuje, ba i zvětšuje, a my se pojednou divíme, jak ten náš známý, kdysi tak slaboučký a chřadnoucí, stal se majitelem bohaté náplně životní.

A podle hesla „V zdravém těle zdravý duch“, chceme i my podle svých sil napomáhati k udržování zdraví a odstraňování nemoci a předčasného stárí.

(Pokračování).

SEMINÁŘ O UNITÁŘSTVÍ.

(Pokračování).

ČESKÁ NÁBOŽENSKÁ TRADICE A UNITÁŘSTVÍ.

Někteří církevníci se zálibou dovolávají se proti nám tradice, jako by oni měli všechnu tradici v nájmu a my stavěli ve vzduchu. Proto je zapotřebí i na to posvítit. Zde ovšem jen úryvkovitě z toho, co ve dvou hodinách bylo povéděno. Nejstarší česká náboženská tradice je v slovanském bájesloví a pohanském kultu. Ta byla kdys násilně přerušena, aniž byl brán ohled na potřebu tradice. Začátek křesťanské tradice počíná u nás oficielně Cyrilem a Metodějem. Byl to typ východního křesťanství, který se neudržel. Neoficielně šířilo se v našich zemích před Cyrilem a Metodějem náboženství bogumilské, které mělo vyšší duchovní úroveň.

Potom nám bylo vnuceno náboženství římsko-katolické a z něho se vytvořila tradice českého římanství. Nemělo u nás žádnou tradici a v českém duchu jí dosud nemá. Mezi tím vyskytovali se v českých zemích vždy lidé, kteří stáli v oposici proti Římu a pěstovali vyšší náboženství úplně v duchu unitářském.

Po upálení mistra Jana Husa nastává doba husitská, v které se uplatňovalo mnoho různých směrů. Nejznámější byly církve podobojí a Jednota bratrská. Všechny tyto směry byly násilně potlačeny.

Po bitvě na Bílé hoře nastává protireformace a co není římsko-katolické, je vystaveno těžkým pronásledováním. A tu znovu mezi inkvisicí pronásledovanými vystupují také unitáři pod různými jmény jako ariáni, deisté, nicové (protože nechťeli nic z toho přijati, co se jim vnucovalo), a pod.

Po převratu čtyři různé evangelické církve dovolávají se české náboženské tradice a vydávají se za potomky českých bratří.

České bratrství je myšlenka náboženská a ta se nemůže dědit. Nejzbožnější otec může míti bezbožného syna, a obráceně bezbožná rodina může míti zbožné děti. Po krutém pronásledování zůstali u nás jen římsí katolíci, a kdo v době tolerančního patentu přihlásil se k evangelíkům, byl až do dnešní doby vychováván v náboženství luterském nebo kalvínském. Při sebe pečlivějším zkoumání dnešních evangelických církví nelze objeviti nic výlučně českého kromě jmen. Vše ostatní je podobnější tomu,

s čím se setkáváme v cizině, než oněm řádům, které měla Jednota bratrská.

Čeští unitáři váží si všeho, co v české tradici bylo dobrého, a trvalého, to však najdeme spíše v duchu nežli v jméně. Pokračujeme tedy v duchu českých bratří tím, že máme mysl otevřenou pro nové pravdy a další vývoj a postavili jsme životní praxi nad všechny náboženské formality; že hledíme více k zítěkům než k včerejšku, více k tvoření nových hodnot než k starým šablonám víry.

Nám se také vytýká, že nejsme dost určití ve vyznávání toho, čemu věříme. U nás by to bylo omluvitelné, protože zdůrazňujeme svobodu vyznání a neuznáváme žádnou věrouku pro sebe za závaznou. Přes to vyjadřujeme se snad určitěji než kterákoli jiná společnost náboženská, vyjímaje katolíky, kteří mají na zemi božího zástupce, a mohou se všechno přímo dovědět, jak to je v oblastech, obyčejným inteligentním lidem nedostupných.

Jestli na příklad evangelíci a jiní církevníci říkají, že věří v něco, co je ve shodě se slovem božím, neb s duchem Ježíšovým, je to tak mnohoznačná fráze, kterou z padesáti učených teologů každý si vykládá jinak. Jisté jest jen tolik, že podle těch jasných a určitých výroků Ježíšových u nás nežije jediný člověk, ať už patří ke kterékoli církvi. A v ostatním světě snad jediný GANDHI žije nejbliže evangeliu Ježíšovu, avšak Gandhi je pohan.

Od všech českých směrů náboženských unitáři liší se hlavně tím, že v rozdílu od rázu statického, jak se jeví jinde, jejich výraz náboženský jest spíše dynamický. Staticky, to jest zastaviti se u nějakého učení, systému, kultu a s postupující ztrnulostí stavěti překážky k dalšímu vývoji. Dynamický ráz, to znamená nikde a nikdy nezůstati stát. Jen ku předu k novým výbojům a pokusům! Proto také unitáři ve všech tradicích cení hlavně to, co je dynamické a schopné vývoje a růstu. Nelpí na žádné literě a na žádné formě. Nedovolávají se tolik bible jako jiní, protože v ní může najíti každý vše, čemu chce věřiti. I bible jest svědkem náboženského vývoje. Jaká dlouhá cesta vývoje je, na příklad, od Abraháma, který boha hostil telecí pečení, až k Ježíši, který učil, že Bůh duch jest a v duchu a v pravdě že se máme k němu modliti! Rovněž odvolávati se na konfesi bratrskou tomu, kdo v ní nevěří, zdá se nám podivné.

Vede Jos. Friedl.

Josef Friedl:

MLADÝ ČLOVĚK VE VÍRU DOBY.

II.

Časopisy a revue různých směrů vzbudily poslední dobou zřetel zájem veřejnosti o životní otázky mladých lidí. Autoři článků komentovali zjevy krise mladého člověka a pokoušeli se vymeziti tak zvaný generační problém, který byl komplikován rozšířením o otázky sociální, politické a etické. Z článků mladých pisatelů vyzníval vesměs tón nedůvěry k panujícímu společenskému řádu, byla však i zřejmá naprostá nejistota v postupu, jak sociální křivdy napravit. Články neměly jednotícího hlediska, jež by umožňovalo zvládnouti problém v celé šíři a bez odchýlení se do extrémů. Domnívám se, že chaotičnost byla také zaviněna tím, že nebyl brán dostatečný zřetel k nejistotě a nedůvěře v povaze dnešního mladého člověka.

Masaryk v jedné přednášce v Americe srovnával slovo důvěra se slovem víra a došel k pojmové synonymitě těchto dvou slov. Posuzujeme-li problém mladých s hlediska nedostatečné víry, přicházíme k základu, na který, domnívám se, bylo by možno jej řešit. Nejsem povolán, abych rozbíral psychologický pojem víry. Mohu pouze konstatovati, že psychologickým faktem je tak zvaná metafysická potřeba jedince, na jejímž základě jsou založeny veškeré náboženské soustavy. Stává se tedy problém mladých v nejširším pojetí problémem náboženským. Předpokládalo by se, že mu bude věnována největší pozornost institucí duchovních. Žel, jsme svědky toho, že církve vyřadily se svojí neživotností a ztrnulostí vůbec z činitelů kulturního pokroku. Mladá generace dnes plně nese následky tohoto faktu. Pokusy, nahraditi církve institucemi, založenými na základech pouze etických, nutně ztroskotaly, protože byly orientovány protinábožensky. Výkládati náboženství jen jako prostředek k opíjení ducha, je výklad nezodpovědný. V náboženství hledají mladí spíš základnu pro životní orientaci. Není to arciť hledání dosti uvědomělé. A všeobecně známé náboženské soustavy rovněž nejsou s to, vyvésti mladého člověka z chaosu.

Mladá generace Svobodného bratrství seznámila se s náboženskou ideou unitářskou a našla v ní tolik životnosti a nosnosti, že na ní mohla založiti svoje životní snažení. Klademe si za úkol ujasniti mladým lidem, kteří mezi nás přijdou, otázku náboženskou a společně s nimi vytvářeti náplň nově pojatého náboženství. Unitářství tím, že připouští svobodnou subjektivní víru jednotlivce a klade hlavní důraz na činnost z této víry plynoucí, je v zemích západních vlastně jedinou náboženskou ideou, která vyhovuje potřebám dnešní doby, dovolující konformnost mezi vírou a životem jedince. Mladá generace S. B. chce vytvořiti orgány, kde by v harmonii s celkem se mohla rozvíjeti osobnost každého jedince po stránce tělovýchovné, intelektuální, společenské a náboženské s jednotícího hlediska náboženského. Jsme si vědomi obtíží a překážek, ale měříme své síly a nechceme nemožné. Rozlišujeme mezi cílem a cestami k němu. Snažíme se kvalitou překonat nedostatky kvantitativní a máme vědomí solidarity se všemi stejně usilujícími, neboť nás pojí názory neosobní. Chceme tvořit prostředí, kde by přátelská spolupráce všech dala možnost každému při plnosti života najíti klid duše. Usilujeme o dobré základy československého unitářství, neboť jsme si vědomi toho, že můžejí svojí ideou stát se krystalizačním centrem v duchovním chaosu dneška.

Mladá Generace SB. stala se v poslední době živým pracovním střediskem. Provedla reorganisaci členstva a vypracovala si ideové a organizační směrnice podle programu Svobodného bratrství a ve své práci soustředila se na činnost výchovnou. Vedle měsíčních diskusí, k nimž vydává pro účastníky předem osnovu s udáním literatury, pořádá řečnický seminář pro ty, kdož chtějí se státí pionýry našich ideí. Velmi úspěšný je studijní kroužek, kde se probírá přehled všeobecného vzdělání. Nově se vytvořil kroužek, který si vybral za úkol studium náboženství. Z větších podniků byla to přednáška prof. K. J. Hujera, kterou pořádala Ml. G. SB. v naplněném sále pražské Ústřední knihovny. Také vycházky do atelierů a výstav těší se mezi mladými veliké oblibě. Mladá Generace usiluje o to, aby z ní vyšli jednotlivci, kteří by byli schopnými nositeli Svobodného bratrství a unitářství a vítá do svého středu každého, kdo má dobrou vůli a chuť k práci pro sebe i pro službu celku. Mladá Generace SB. a její složky scházejí se každý pátek o půl 8. hod. v sekretariátě SB.

*

Dím tobě: není smrt. Je pouze věčný růst.

Takový růst, že byly přebolí.

Od pólu k pólu slyšet šepot úst:

rost pro svou lásku. Pro své úkoly!

VIKTOR DYK.

NAŠE ROVY.

Dne 19. ledna v krematoriu na Olšanech rozloučili jsme se s tělesnou schránkou ses. Marie Vlčkové. Po krátké nemoci odešla tak tiše, jak mezi námi žila. Život jen ve zcela vyjímečných případech žádá vzlaštního hrdinství. — Dny většiny lidí plynou všedním tokem jeden podoben druhému. Zde hrdinství spočívá v tom, s láskou pracovati, svědomitě a radostně plniti každodenní povinnosti, neutonouti v starostech o skývu chleba, a přes zklamání a utrpení zachovati si lásku k životu a lidem. A takovou hrdinkou všedního života byla sestra Vlčková. Domácnost a rodina byly jejím působištem, kde uplatňovala svoji jemnost, ohleduplnost a smysl pro pořádek. Jako vnější čistoty, úzkoslivě dbala i o čistotu myšlení. Ač často jsme se stýkali, nikdy jsem od ní neslyšel nedobré slovo od druhých. Její slova vždy vyjadřovala touhu něco poznati, sebe zdokonaliti. Mládí ztrávila v nepřátelské Vídni, a kdo zná tehdejší poměry, pochopí, co pevnosti bylo třeba k národně uvědomělé výchově dítek v onom prostředí. Po převratě splnil se dávný sen manželů Vlčkových a přesídlili do Prahy. Zde je však potkala těžká rána. Nadaná dcera, jejich radost, krátce po sňatku skonala za tragických okolností. V takových okamžicích stává se náboženství zkušebním kamenem. Těžké utrpení prohloubilo její duševní život a přivedlo ji mezi nás. V přednáškách Dr. Čapka nalézala útěchu ve svém bolu a stala se horlivou unitářkou. Opět dokázala tu důslednou poctivost a statečnost své povahy. Nejen se propracovala předsudky výchovy a okolí k vlastnímu náboženskému přesvědčení, ale nestrpěla ve svém životě ani formální lži. A tak, když se vnitřně rozešla s církví, ku které náležela, neotálela s výstupem a stala se jednou z prvních našich členů. Plně si uvědomila, že nestačí jen pravdu poznat, že je nutno pro přesvědčení i oběti přinášeti. Nestála opatrnicky stranou, ale bez výhrady a zcela postavila se tam, kde bylo její srdce a lepší poznání. V tom zanechala mnohým krásný příklad. Její manželství bylo jedno z těch málo opravdu šťastných a souladných, proto můžeme tím více porozuměti bolu manžela i jejího syna. K uctění její památky věnoval br. Vlček Kč 2.000.— na dům SB.

Mr.

LITERATURA.

Nákladem »Sfinx« vyšlo: *Edvard Míček: »Amerika se učí«*. Stran 200. Cena Kč 24.—, váz. Kč 31.—. Souhrn zkušeností a dojmů z několikaletého působení v Americe. Dotýká se mnohých stránek amerického života a podtrhuje jeho přednosti i vady. Doporučujeme. — *Dr. Oldřich Navara: »Úvod do anatomie«*. Stran 150. Knižka je psána odborníkem, ale populárně a je vhodnou příručkou pro studium lidského těla.

1. číslo IV. ročníku »*Literárních novin*« vychází za rozšířené redakce (Josef Hora, Adolf Hoffmeister, Emil Vachek) a zvětšeného kruhu stálých spolupracovníků. Pojednává o veškerém kulturním dění u nás i v cizině.

Nákladem »Orbis« vyšlo: *MUDr. Pierre Vachet: »Nemoci a léky moderního života«*. Knižka, která si zaslouží pozornosti. Analysuje příčiny dnešní nezdravosti a ukazuje cestu k zdraví. Podává praktické zkušenosti o životosprávě, o výživě, o blahodárnosti relaxace a dobré nálady. Naším čtenářům bude doplňkem znalosti z přednášek a spisů dr. N. F. Čapka.

Nákladem vydavatel. odboru USJU, Brno, vyšlo: *J. V. Pleva: »Malý Bobeš«*, brož. Kč 30.—, vázaná Kč 40.—. Spisovatelé dětských knih většinou podávají dítěti jeho svět viděný očima jejich, ne očima dítěte — proto je Plevova kniha po této stránce opravdu novým přínosem do dětské literatury. Je psána svěže, vesele a bodře a zaslouží si pozornosti čtenářstva a s tohoto hlediska můžeme ji dobře doporučit.

Nákladem Svobodného bratrství. — Tiskem vlastního závodu.